

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Crypto-coelibátus.

Ez alatt a cím alatt Papp Kálmán Jenő valóságoktató lelkész hosszabb cikket küldött be hozzánk, amely így kezdődik:

„E lap 19. számának a „Közvéleményfejlesztés”-ről írt vezércikke ezzel a figyelemreméltó és megszívlelendő megjegyzéssel zárul:

„Az pedig, hogy a hivatalos és nem hivatalos egyházi közvélemény majd a már szentesített és hatályba lépő új törvények gyakorlati életének a kezdetén ébredjen rá arra, hogy tulajdonképpen mi van bennök és akkor legyenek majd hangosak Sionunk berkei — egyházunk tekintélye szempontjából sem lehet kívánatos.”

Hogy milyenek lehetnek azok az esetleg zene-bonát kelthető új zsinati törvények, ízelítőt is kaptunk u. a. szám hírei között a 173. oldalon: „Az Egyházi Törvények I. tc. 143. §-a szabályozza a papnősülés feltételeit. A Zsinat az általános rendelkezést kiegészíti egy indítvány folytán, amely szerint a lelkészek csak *felettes hatóságuk engedélyével nősülhetnek*, evégből kötelesek nősülési szándékuk bejelentésével egyidejűleg leendő menyasszonyuk születési, nevelési, esetleg hivatali állásáról szóló okmányokat is bemutatni.”

A cikk további részét nem közöljük, mert nemlétező ellenség ellen nem kell hadakozni.

A lap 19-ik számának készítésekor még tartott a zsinat ülészaka, én tehát nem voltam itthon és nem tudom, hogy a nehézményezett hír milyen módon kerülhetett a lapba.

Valamikor, évekkel ezelőtt egyik nagy fővárosi lap azt a hírt közölte, hogy egy nagyon kiváló, nagyon nagy tekintélyű, példaadó életű és áldott munkásságú lelképásztorunknak a lakóhelyéül szolgáló község piacán lovas szobrot állítanak.

Azóta nem olvastam ekkora abszurdumot, mint a Debreceni Protestáns Lap május 10-iki számának ez a híre. Sőt ez nagyobb képtelenség amannál, mert az az áldottemlékezetű jeles pásztorunk csakugyan megérdemelte volna a szobrot, csak az emlékmű lovasolta mutatta a

hír lehetetlenségét; a Debreceni Protestáns Lap híre pedig minden részletében nyilvánvalóan hamis.

Aki írta, még azt sem tudta, amit pedig ebben a lapban én is többször megírtam, hogy a zsinat nem a most érvényben levő törvényt veszi revízió alá, hanem egy, bár a mostani alapján készült, de rendszerében egészen más törvényjavaslatot tárgyal. A 143. tehát, mint ilyen, nem is jöhetett tárgyalás alá és így ahhoz módosítás, vagy kiegészítés sem jöhetett.

A zsinat elé terjesztett törvényjavaslatnak a 37. §-a szól a lelképásztorokról és ebben a „papnősülés” feltételeiről szó sines, az előkészítés rendén sohasem is volt. Ezt a §-t a zsinat május 8-án tartott ülésében tárgyalta, elfogadta és hozzá semmiféle pótlást vagy kiegészítést nem indítványoztak sőt, mivel az ilyen messzeható indítvány tételét bizonyára előzetes megbeszélés is előzte volna meg s a tervet velem is egészen bizonyosan közölték volna, merem mondani, hogy ilyen indítványról a zsinat tagjai közt szó sem volt.

Végezetül pedig — és ez a legjobb az egészben — a lelképásztorok és általában mindenemű lelkészeknek mindama köteleességeit, amelyek nem az egyházigazgatás körébe tartoznak, a zsinat — éppen csekélységem indítványa folytán — az egyházalkotmányi törvényből áttette a lelkészekről szóló törvénybe, amelyet pedig már az 1929. évi ülészak egy esztendővel ezelőtt tárgyalta és elfogadott, amelynek kiegészítéséről tehát már szó sem lehetett.

Ennek az 1929-ben elfogadott törvénynek a 10. §-a szól „papnősülésről”, amennyiben ez tartalmaz a lelkészeknek családi életére vonatkozó rendelkezéseket, a következőkben:

„g) Családi életével is jó példát adjon s a legnagyobb buzgósággal arra törekedjék, hogy családjának minden tagja az egyház iránti hűség, hitbuzgóság, tiszta, feddhetetlen, munkás, takarékos élet, szerénység, egyszerűség, mások segítésére készség, irgalmasság, az emberek irányában békesség és jóakarát tekintetében mintául szolgáljon s mindenki előtt nyilvánvaló legyen, hogy ő és az ő házanépe tisztelik az Urat.

h) Feleségül református vallású vagy ágostai hitvallású nőt vegyen s gyermekeit az állam törvényeiben megszabott rendelkezések megtartásával református vallásban neveltesse“.

Ennyit mond és semmivel sem többet. Szándékban sem volt többet mondani, mert ennek a törvénynek is a 21. első §-át én szövegeztem.

Mindezek folytán nyilvánvaló, hogy a Papp Kálmán Jenő felzudulására okot adó hír teljesen „légből kapott koholmány“.

Mint a lap szerkesztéséért felelős, nagyon sajnálom, hogy ez a lehetetlen hír a lapban, habár távollétemben is, megjelent.

Sajnálom annál inkább, mert a közvélemény fejlesztésének, sőt megteremtésének szükségességét én is érzem. Már pedig ha nagy baj, hogy gyenge a hangunk, még nagyobb a baj, ha félre is vesszük az éneket.

Az eset magyarázata az, hogy aki távollétemben a lap revízióját csinálta, azt gondolta, hogy azt bizonyára én küldtem, aki csak tudom, hogy mi történik a zsinaton.

Még csupán annyit, hogy a zsinat bizottságai megállapították, hogy minden törvényjavaslat lement minden egyházmegyéhez 5-6 példányban, megkapták a zsinat rendes tagjai és az ülésekre behívott póttagjai, valamint minden olyan egyháztagnak is, aki evégből a konventi irodához akár szóval, akár levélben fordult, és megkapták az egyházi lapok. Hivatalos oldalról eléggé megtették a szükségeseket a nyilvánosság biztosítására.

Annak, hogy a javaslatok megismerésére a lehetőség megvolt, mutatják azok a kimerítő bírálatok is, amelyek a konventi törvénytervezetre a most tárgyalt ügyet illetően is beérkeztek és amelyek között volt — a debreceni és bihari egyházmegyéből — olyan bírálat is, amely új szempontok és új gondolatok adására is különösen alkalmas volt. Ezt pedig olyan világi ember készítette, aki nem is zsinati tag. Viszont sajnosan kellett pár esetben tapasztalni, hogy a zsinati atyáknak sem mindegyike vette magának azt a fáradságot, hogy a törvényjavaslatot elejétől végig kellő figyelemmel áttanulmányozza s ezúton abba a helyzetbe jusson, hogy téves következtetéseket vonjon le és nem létező hiányosságokat lásson.

Nem a javaslatok kinyomatott példányszámában van tehát a hiba. Ennyi példányszám mellett is megismerheti a javaslatokat, aki akarja. De nincs elég érdeklődés az emberekben az egyházi ügyek iránt.

Ezen kell — és pedig korszerű és rendszeres munkával — segíteni. Erre vonatkozóan igen értékes gondolatokat közöl Seres Béla cikke.

Kun Béla.

Református községekben minden község-házán készülő okmányra árvabélyeget! Egy-két fillérekből hegyre várat így építhetünk.

Zsinati tudósítás.

Május 8-ától kezdve már sokkal gyorsabb tempóban haladt a zsinat. Talán fáradtabbak lettek az atyák és vágytak el az unalmas — igazán unalmas — fővárosból.

A lelkipásztorokról szóló 37. §-nál sok felszólalás volt — Kiss Ferenc, Hamar István, Berey József, Kálmán Jenő, Fóris Lajos, Enyedy Andor, Bene Kálmán, Csáky Lajos, Török Imre, Bartha László, Segesdy Ferenc, Antal Géza — de maradt minden a javaslat szerint. Változott ellenben a 38. §, amely a püspöki másodlelkészséget „kisérelte meg egyházalkotmányunkkal összhangba hozni“ — mintahogy a törvényjavaslat megokolása mondja. Medgyaszay Vince, Benedek Zsolt, Antal Géza és Ravasz László hozzászólása után csak annyi maradt a szakaszból, hogy a püspök egyházközsége ilyen állást szervezhet, arra minden tekintetben a lelkipásztorokra vonatkozó szabályok állanak és a részleteket az egyházkerület szabályrendelete határozza meg.

A 40. §-nál Jókai Ihász Miklós, Bartha László, Varga Sándor, F. Varga Lajos és Janka Károly hozzászólása után a kurátorokra vonatkozó szakasz a javaslat szerint maradt, azaz mindenütt kell kurátort és mindenütt lehet egyházközségi főkurátort választani, az utóbbi tisztségre olyat is, aki nemcsak máshol lakik, de nem is fizet egyházi adót; csak hogy ha megválasztják, onnantól kezdve köteles egyházi adót fizetni. A 42. § a Medgyaszay Vince és Benedek Sándor, a 44. § a Berey József, Benedek Zsolt, Janka Károly, Erdős Károly, Kiss Gyula hozzászólása után érdemben változatlan maradt.

A 45. §-nál Berey József, Benedek Zsolt, Bene Kálmán és Bartha László hozzászólása után tisztázását nyert, hogy senkinek sem volt gondolatában azt megakadályozni, hogy a tanítók bármily nagy számmal presbiterre választassanak, sőt arra sem gondolt senki, hogy az egyházközség főhivatalnokai — amilyen például Debrecenben Juhász Nagy Sándor — amiatt, mert az egyházközségtől rendszeres fizetésben részesül, presbiter ne lehessen; csupán az volt a cél, hogy az egyházközség sorsát eldöntő presbiteriumba ne vonuljanak be csapatosan az egyházközség irodai hivatalnokai s azok, akik természetszerűen alárendelt helyzetben vannak pl. a lelkészelnökkel, vagy a főkurátorral, ne legyenek kénytelenek a hivatali feljebbvalójuk irányában való bizalom vagy bírálat közötti választás nehéz szerepére vállalkozni. A javaslat szövege ezt a gondolatot nem egészen szerencsésen úgy mondja, hogy az egyházközség igazgatásában alkalmazott kezelőtisztviselők, amivel nyilvánvalóan kevesebbet mond, mint kellene. Így fogadtatott el.

A 46. §-nál Tatár Balázs és Kiss Gyula a tanító-presbiterek számának a felemelését kísérelték meg azzal az indítvánnyal, hogy minden

igazgató tanító is tagja legyen a presbiteriumnak, de maradt a régi.

A 48. § olyan szövegezést kapott az előadó javaslata alapján, hogy annak folytán a vakok intézetében zeneiskolai bizonyítványt nyert egyének is lehetnek orgonista-kántorok. Az 50. § pedig, amely a szükségkántorokról intézkedett volna, Varga Sándor és Ravasz László indítványára töröltetett. Míg az 51. és 52. §§-ok összevonattak és így takarosabb formába öltöztetve, kerülnek a törvénybe.

A 60. §-nál Mocsáry László tett indítványt arra, hogy a tanítók maguk választhassák a közülök való presbitereket. Ez mellőztetett. A 74. §-nál ugyanő a presbiterium jegyzőjéül alkalmazott tanító külön honorálására, Bartha László pedig a jegyző működési idejének törvénybeiktatására tett indítványt, mind a kettő mellőztetett.

A 75. §-nál Benedek Zsolt stílárís módosítása elfogadtatott. A 77. §, amely a presbiterium feladatairól szól, nagyobb érdeklődésre is tartó volt számot. Tatár Balázs, Hamar István, Enyedy Andor, Varga Sándor és Bartha László hozzászólása után némi pótlás jött a szakaszhoz, Kováts István indítványa folytán pedig az utolsó pont, amely a szavazatok számáról szól, átdolgozás végett visszaadott az egyházalkotmányi bizottságnak.

Pénteken került a sor a felsőbb hatósági megerősítést kívánó egyházközségi határozatokra. Varga Sándor és Vásáry István hozzászólása után annyiban módosult a javaslat, hogy az egyházközség költségvetésére és zárószámadására vonatkozó határozatok is bevétettek a felsorolásba.

Az egyházközségi közgyűlés körül is parázs vita kerekedett. Voltak, akik semmiképen sem akarták és voltak, akiknek minden áron kell. Olyanok is voltak, akik nem bánják, ha van, csak ne legyen rajta szónoklás, olyanok is, akik úgy gondolták, semmi sincs olyan üdvös, mintha a nép jól kibeszélheti magát. Sőt olyan is volt — természetesen Görömbey Péter —, aki igen érdekes elvi fejtegetések alapján azt kívánta, hogy legyen ugyan a presbiterium mellett másik testületi szerv, de az ne egyházközségi közgyűlés, hanem képviselőtestület legyen. A vitában részt vettek Varga Sándor, Antal Géza, Csáky Lajos, Enyedy Andor, Janka Károly, Kiss Zsigmond, Boér Elek s maradt a szöveg.

A 86. §-nál Görömbey Péter megismételte a tiltakozását az ellen, hogy az egyházmegyéek beosztása a mostani csonka helyzetben törvényesnek tekintessék. Nagyobb harc volt a 87. §-nál, amely a nagy egyházközségekből alakuló kis egyházközségekből szervezett egyházmegyről szól s amelynek a végén Budapestre vonatkozóan külön rendelkezés vétetett volna fel. Vásáry István e külön szabály ellen szolt. Ugyanígy Tóth Lajos, Görömbey Péter, Medgyaszay Vince, Mocsy Mihály, Antal Géza, Kováts István, míg Némethy Károly, Darányi

Kálmán, Jókai Ihász Miklós, Puky Endre, Balogh Jenő a javaslat mellett emeltek szót. Ravasz László is, de ő mégis sokkal enyhébb más szöveggel. Az előadó bevallotta, hogy ő csak azért nem szolt a külön rendelkezés felvétele ellen, mert az bizottsági megállapodás volt, de meg nem szavazhatná. A Ravasz László szövegét egy kicsit tovább módosította s mivel ehhez Ravasz László is hozzájárult, így lett belőle zsinati határozat. Nevezetesen ahelyett, ami tervezetett, hogy „Budapest főváros területe mindig külön egyházmegye“, ez jön a törvénybe: Az ilyen (t. i. nagy egyházközségből kialakuló) egyházmegye jogosult a határait úgy állapítani meg, hogy azok a város területével összeessenek. Ez pedig külön törvénybeiktatás nélkül is alighanem így volna.

Az egyházmegyére vonatkozó §§-oknál Varga Sándor, Görömbey Péter, Bilkei Pap István, Maklár Károly, Benedek Sándor, Medgyaszay Vince, Bartha László, Benedek Zsolt, Hamar István, Tatár Balázs, Mocsáry László, Tóth Lajos, Kiss Zsigmond, Jókai Ihász Miklós szoltak, némelyikük többször is. Medgyaszay Vince indítványa folytán a választók névjegyzékének hitelesítésére nézve megállapított, hogy csak felebbezés esetén kell az egyházmegyei elnökségnek eljárni, ha nincs panasz, az esperes maga hitelesít. Benedek Zsolt javaslata kötelezővé tétetett az egyházmegyei tanács alakítása, Görömbey igen helyesen kiharcolt a levéltárak védelmére egy paragrafust, Jókai Ihász pedig az ügyészek szavazati joggal felruházását. Nem volt ilyen szerencsés Mocsáry László, aki a tanítóképviselőknek a tanítóegyesület által választása érdekében emelt szót.

Szombaton a missziói bizottság jelentését tárgyalta előbb a zsinat. Ennek során az lett a határozat, hogy rövid, az alapelveket tartalmazó pár szakaszos törvény fog alkottatni, a részletek pedig konventi szabályrendeletbe foglalandók. Így aztán a missziói törvényjavaslat levéttetett a napirendről.

Majd folytatták az egyházalkotmányi törvényjavaslatot, nevezetesen az egyházkerületre vonatkozó szakaszok tárgyalását. A vitában Jókai Ihász Miklós, Ravasz László, Görömbey Péter, Szász Károly, Benedek Zsolt, Tóth Lajos, Varga Kálmán, Hamar István, Berey József, Bilkei Pap István, Tatár Balázs, Csáky Lajos vettek részt. Nagyon érdekes volt az akörül forgó vita, hogy a püspököt kik közül lehessen választani, meg hogy a megválasztott püspöknek kelljen-e lelkipásztori hivatalt viselni. Azt a koncessziót, hogy más egyházkerületbeli is lehessen püspökké választani, megtette a zsinat, de az, hogy a püspöknek lehessen lelkipásztori hivatal nélkül is lenni, olyan nagy lépés volna az egyházalkotmányi elveinkkel nem egyező irányban, hogy ezt nem tehette és igen helyesen nem is tette meg.

Szombaton nem lehetett befejezni a tárgyalást és így még hétfőn, május 12-én is össze kel-

lett gyűlni. A konventről szóló résznél Pósa Péter, Görömbey Péter — aki 14-re kívánta apasztani a tagok számát —, Enyedy Andor, Forgács Gyula, Benedek Zsolt, Tatár Balázs, Bilkei Pap István, Mocsáry László, Ravasz László, Kiss Zsigmond szoltak s egy pár új pont került be a konvent feladatai közé, de nem került be az a szabály, amit Mocsáry kívánt, hogy egy tanár és egy tanító választassék a konventre. Hire járt, hogy a konventi elnöklés kérdésénél, ahol ugyanis a javaslat a választás és nem a rangidősbség mellett foglalt állást, lesz ellenindítvány a mai állapot fenntartása érdekében, de ez nem történt meg.

A zsinatnál Görömbey Péter a tagok számának leszállítását kívánta, viszont Szász Károly és Janka Károly a dunántúli és tiszáninneri képviselők számának emelését. Ez utóbbi meg is történt. Még Medgyaszay Vince, Hamar István, Bilkei Pap István, Kis Gyula szoltak a zsinati §§-okhoz, amelyek egyébként változatlanul maradtak.

Ezután áttért a zsinat az egyházalkotmányi bizottság egyéb jelentéseinek tárgyalására. Itt arra lehetett gondolni, hogy az Orle felirata a kultuszpolitika ügyében nagyobb izgalmat fog kelteni, annál inkább, mert az iskolaügyi bizottság idevonatkozó javaslata kissé harciasan hangzott. Az egyházalkotmányi bizottság javaslata azonban olyan cirkumspektus módon volt megfogalmazva, hogy mindenki megnyugodott és hozzászólás nélkül elfogadták.

Az elég nagyszámú egyéb jelenteni való után rátért az egyházalkotmányi bizottság azoknak a törvényszakaszoknak az ügyére, amelyek hozzá visszatétek. Lehetett itt is gondolni valamely vitára, mert a több szavazat-rendszer új alapokra fektettetett. Itt is azonban hozzászólás nélkül fogadták el a bizottsági javaslatot, amely csakugyan jó is. Eszerint a középiskolák után járó szavazatértékszámokat figyelmen kívül hagyva, minden anyaegyházközségnek egy szavazata van, melynek számértéke azonban egytől hatig terjed, mégpedig úgy, hogy: ahány a lelkipásztorok és vallásoktató lelkészek együttes száma; eggyel több, ha a lélekszám háromezren felül van; ismét eggyel több, ha az egyházközségnek iskolája is van, és pedig minden tíz tanító után megint eggyel több. Az ezen hármason alapon kiszámított maximális hatnál többet ér a szavazat a fenntartott polgári iskola vagy nem teljes gimnázium után eggyel, a tanítóképző-intézet vagy teljes gimnázium után kettővel. Így tehát lesznek egészen kicsiny egyházközségek is, amelyek szavazata kettőt számít, t. i. egy lelkész és egy tanító után, ellenben lehetnek népes egyházközségek, amelyek szavazata csak egyet ér, ha t. i. háromezren alul vannak és nincs iskolájuk. A teherviselés megbecsülésének gondolatán épült fel ez a javaslat, amely általános megalágyedést keltett.

Azután a honvédség kötelékébe tartozók egyházi szervezetére vonatkozó javaslatot ter-

jesztette elő az egyházalkotmányi bizottság előadója, amelyet hozzászólás nélkül általánosságban és részleteiben elfogadtak.

Végül ugyancsak ő az ügyrend módosítására vonatkozó s az elnökség prozozíciója alapján készült javaslatot mutatta be, amelyet szintén elfogadtak.

A tárgyalás befejeztével Ravasz László püspök meleg szavakkal mondott köszönetet az elnökségnek, a jegyzőknek és az előadóknak, kik között nagyon is kiemelte Kun Bélát, az egyházalkotmányi bizottság előadóját, aki ezt az ülésszakot leginkább foglalkoztatta. Viszont Dókus Ernő világi elnök a zsinat tagjainak a kitartásáért és a konventi irodának buzgó előkészítésért mondott köszönetet, nyomatékosan hangsúlyozva Benedek Zsoltnak közismert és méltán megbecsült érdemét.

Ezzel a zsinat ülészaka befejezést nyert. A jövő évi ülészakon az egyházi adó, közalap és nyugdíjintézet törvényei kerülnek tárgyalásra.

A most alkotott nagyfontosságú törvény ismertetésére visszatérünk.

EBBŐL A VILÁGBÓL

A kollégium anyagi helyzetének kérdése.

Írta: Varga Pál, egyházker. és koll. számvevő.
(Folytatás.)

Mi lett ezeknek az ingatlanoknak az áraval? Szintén semmi! S kit lehetne most ezért hibáztatni? Úgy hiszem, senkit!

A pusztakócsi birtok eladására nézve, anélkül, hogy annak megtörténtét legkevésbé is helyeselném, a tárgyi igazság okáért s annak megismertetése érdekében mégis elő kell adnom, hogy ennek a nem 400, hanem csak 228 holdas birtoknak a peres eljárás során egyezségileg jogérvényesen elfogadott és megállapított 10 millió korona vételárát a kollégium 1924-ben az 56—1924. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatból is kiteszően részvényvásárlásokba fektette.

Az első pénztári csoportba befolyt vételár felhasználásával a gazdasági tanács ugyanis 516,000 koronájával Pesti Hazai Első Takarékpénztári részvényeket vásárolt és pedig azért éppen ezeket, mert abban az időben a P. H. E. Takarékpénztár részvényei a legjobb bonitású értékpapírok közé tartoztak.

Az adott helyzetben s a beállott viszonyok között a gazdasági tanács sem tehetett okosabbat s az akkor már minimális, a békebeli becserként alig egy félszázadrészét tevő vételárát igyekezett lehető rentábilis és megmenthető dologba elhelyezni.

Az bizonyos, hogy jobb lenne, ha megmaradt volna ezen ingatlanunk is, mert akkor legalább vagy 120,000 pengővel lennénk gazdagabbak.

A kollégium mindeme szomorú tényekből levonhatja, mint ahogy már bizonyára le is vonta a tanulságot s az intéző köröknek és az egyházkerületi közgyűlésnek, mint főfelügyelő hatóságnak is imperatív rendelkezéssel oda kell hatniok, hogy amennyiben a kollégium készpénz tökeerőhöz jut, annak nélkülözhető s immobilá tehető feleslegét csak ingatlanba fektesse.

A kollégium általános vagyoni helyzetének s a leromláshoz vezető okoknak és okozatoknak levezetése és ismertetése után most már átterek az I. pénztári csoport helyzetének illusztrálására s megkísérlem az itteni bajok okait is megkeresni és feltárni.

Kiindulási alapul ismét csak az 1913. költségvetési évet választom s összehasonlításaim a folyó 1929—1930. évi költségvetési adatokkal szemben szintén arra fognak vonatkozni.

Az I. pénztári csoport költségvetési mérlege 1913-ban a következő volt:

Fedezet	424,352.94 K
Szükséglet.	405,360.20 K
Fedezeti többlet	18,992.74 K

Ezzel szemben a folyó 1929—30. évi költségvetés mérlege:

Fedezet	246,208.51 P
Szükséglet.	318,387.23 P
Fedezeti hiány	72,106.72 P

Végösszegeiben összehasonlítva a két költségvetési év záró adatait, azt látjuk, hogy míg az 1913. évben előírt bevételek együttes összege 424,352.94 kor., vagyis átszámítva 492,249.48 pengő volt, addig a folyó évi költségvetés szerinti összes várható bevételek csak 246,280.51 pengőt tesznek ki. Ha már most a két számadatot egybevetjük, mindjárt a szemünkbe tűnik egy 245,968.97 pengőre menő differencia.

Ennek a feltűnő s az 1913. évi bevételeknek éppen 50%-át tevő nagy visszaesésnek a magyarázatát keresve, azt találjuk, hogy a 2. rovat alatt tökejövedelmek címén az 1913. évi 52,962.17 koronával szemben egy fillér jövedelem sincs, 3/B. rovat alatt „énekeskönyvi pénztár“ hozzájárulása címén az 1913-ban szereplő 7210 pengős bevétel megszűnt, 3/G. rovat alatt a „Főiskolai alapok“ hozzájárulása címén 1913-ban felvett 91,601.64 kor. bevétellel szemben csak 21,496.71 pengő az előírás s végül, hogy a 8. tétel alatt kezelési illeték címén az 1913. évben előírt 57,140.25 korona kezelési illeték helyett csupán 15,066.87 pengő a várható bevétel.

Bevételi emelkedést csupán a megtérítések 6. tétele alatt találunk, ahol is az 1913-ban előírt 2809.42 koronával szemben 27,534.84 pengő van felvéve. Tudni kell azonban, hogy ebben az összegben 25,300 pengővel szerepel az állami tudományegyetem bértérítése, amely bevétel a m. kir. kincstári jogügy igazgatósággal, illetőleg a kultuszkormányal a hittudományi szak

fenntartásához megajánlott s a kollégiumot terhelő 70,000 kor. járadéknak rendezésével kapcsolatban létesített megállapodás folytán most már elesik.

Viszont a szükségleti címletek táblázatának behatóbb vizsgálatából folyólag pedig azt állapíthatjuk meg, hogy míg az 1913. évi összes szükségletek 405,360.20 kor., vagyis 470,217.60 pengőt tettek, addig a folyó évi költségvetés szerint az I. pénztári csoport összes szükségletei csak 318,387.23 pengőre mennek.

(Folytatjuk.)

KÜLÖNFÉLÉK

A debreceni református egyházmegye lelkészgyűlése közgyűlését július hó 2-án tartja Berettyóújfaluban. Reggel 8 órakor istentisztelet. Imádkozik Nagy Márton szerepi lelkész, predikál dr. Révész Imre debreceni lelkész. Istentisztelet után közgyűlés. Megnyitó beszédet mond F. Varga Lajos esperes. A presbiternevelés kérdéséről előadást tart Szabó József bárándi lelkész, a lelkésztanítóképzés kérdéséről dr. Hajdú Gyula berettyóújfalui lelkész foglalkozik, az új ágendás-könyvet Molnár Ferenc debreceni lelkész ismerteti.

A nádudvari egyházközség új elemi iskoláját június hó 1-én avatja fel dr. Baltazár Dezső püspök. Az ünnepélyen résztvesz Petri Pál államtitkár és Bartha László esperes is.

A debreceni Déri-múzeumot május hó 25. napján nyitja meg gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter. Debrecen városa a megnyitás napján országos ünnepélyt rendez, amelynek keretében nemcsak a Déri-múzeumot, hanem a város egyéb nevezetességeit is bemutatják.

Az egykei missziói egyház vezetésével a debreceni lelkészi kar Síposs Imre központi hivatalvezető lelkészt bizta meg, aki a hívek lelkigondozását meg is kezdette.

A szegedi gyülekezet építendő Új Magyar Hajnal Temploma javára a gyűjtést megindította.

A cseh megszállás alatt lévő reformátusok tizenegyévi megpróbáltatás után elhatározták, hogy sérelmeiket a népszövetség ítélőszéke elé viszik.

Dóczy Imre búcsúztatása. Az egyházkerületi közgyűlés előkészítése javában folyik. A kollégiumi igazgatótanács május 21-én tartotta ülését, amelyből sok nevezetes javaslat megy a közgyűlés elé. Előtte való nap meg az egyházkerületi tanügyi bizottság ülésezett és ezen elbúcsúztatták Dóczy Imrét, aki majd hat évtizedre nyuló közszolgálatát után nyugalomba vonul. Szinte elképzelhetetlen, hogyan leszünk meg az ő bölcsessége, nagy szakértelme, páratlan energiája és odaadó munkálkodása nélkül. De a nyolcvanegyedik évében levő veterántól, aki rég kiérdemelte a teljes nyugdíjat, valóban nem

lehet kívánni, hogy mindnyájunknak drága egészsége kockáztatásával a felügyelő terhes szolgálatát tovább is ellássa. Egyéb munkakörében pedig nem fog hiányozni ezentúl sem közülünk. Isten adja, hogy sok esztendőn át világolhasson előttünk nagyszerű példaadásával.

A piacuccai egyházzész vezetősége jól sikerült vallásos-ünnepélyt rendezett május hó 20-án, a Kistemplomban.

A Kossuth uccai egyházzész tanácsa megkereste a presbiteriumot, hogy az Emlékkertben levő Szombathy-féle síremléket a Kossuthuccai templom körül lévő parkban állítsák fel. A Kossuth uccai templom a Szombathy-féle hagyatékából épült, több mint negyven évvel ezelőtt s a síremlék legmegfelelőbb helye e templom közelében van.

A makói újvárosi leánykör áldozócsütörtökön délután a konfirmáció végeztével szeretetvendégséget rendez a konfirmáltak-, szüleik, és keresztszüleik részére. Belépő díj nincs. A szeretetvendégséghez szükségeseket közadakozás útján hozzák össze.

A máramaros-ugoesai református egyházmegye május hó 6-án, Nagyszöllösön tartotta tavaszi közgyűlését. Közgyűlés ez alkalommal meleg szeretettel ünnepelte Biki Ferenc esperest, aki e tisztét már 20 év óta páratlan hűséggel és odaadással végezi. Az egyházmegye 15,000 K-ás Biki Ferenc-alapítványt létesített, melynek kamata tanító- és lelkészjelöltek segélyezésére fordíttatik.

A debreceni református kollégium vallásos és nemzeti jellegű Amerikai ünnepélyt május hó 22-én d. u. 6 órai kezdettel tartotta a kollégium oratóriumában. A Kántus éneke után beszédet tartott dr. Veress István tanítóképzőintézeti igazgató. Az ifjúság nevében Gaál Lajos szénior mondott beszédet, szavalat után a Szózat magasztos hangjai mellett ért véget az ünnepély.

A Hajdúvármegyei Tanítók Általános Gönczy-Egyesülete június hó 2-án d. e. 10 órai kezdettel, a vármegye háza dísztermében tartja közgyűlését.

A Református Kántorok Országos Egyesülete folyó évi közgyűlését június hó 1-én tartja Búdszentmihályon. Előző napon jótékony célú hangversenyt, a gyűlés napján templomi ünnepélyt rendeznek.

A Debreceni Kollégiumi Diákszövetség budapesti fiókegyesülete vasárnap délelőtt tartotta alakuló közgyűlését a Lónyay-uccai református főgimnáziumban. A közgyűlésen Némethy Károly volt belügyi államtitkár elnökölt, aki azt indítványozta, hogy „a kollégium legdicsebb növendékét”: Horthy Miklós kormányzó urat a közgyűlés táviratilag üdvözlje. Az előterjesztést egyhangú lelkesedéssel elfogadták. — Ezután az ügyrendet tárgyalták le, majd megválasztották a tisztkart. Társelnökök lettek: Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, Imre József ny. egyetemi tanár,

Puky Endre képviselőházi alelnök, Soltész Elemér protestáns tábort püspök és Szabolcska Mihály. Az alelnökök között vannak: Kósa Zsigmond budapesti református egyházi gondnok és Thury Sándor ny. kúriai tanácselnök. A főtitkár Osváth Ferenc ügyvéd lett. Ezenkívül 25 tagú választmányt is állítottak össze.

Bethánia-Egylet üdülője Izbégen, Szentendre közelében a kies Bucsinapatak mentén pormentes, ózondús levegőjű helyen május 15-én újra megnyílt. Azok számára, akik csendre, nyugalomra, testi, lelki felüdülésre vágnak, az üdülő igen alkalmas. Lakás, napi négyszeri étkezés mindössze 4-50 pengőbe kerül, naponként. Párnát, lepedőt, takarót az üdülők magukkal hozzák. Jelentkezni lehet a Bethánia-Egylet titkári hivatalánál Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.

Felvételi értesítés. A dunántúli református egyházkerület *pápai nevelőintézetének* (tanítóképzőintézet és polgári leányiskola) internátusába *június hó 25-ig* lehet felvételért folyamodni. A folyamodványhoz melléklendő szül. anyakönyvi kivonat, előző évi iskolai bizonyítvány és képzői felvételi kérvénynél tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy folyamodó a tanítói pályára alkalmas. Képzői felvételre csak jeles, vagy jó előmenetelű tanulók számíthatnak. Az internátusi ellátás évi díja 900, 750 (és kizárólag a dunántúli kerületi református pap és tanító leányoknak) 650 P. Megkeresésre Tájékoztatót küld az intézet igazgatósa.

Amihez nem kell kommentár. A nagyváradi Reformátusok Lapja beszámol a bihari egyházmegye tavaszi közgyűléséről. A beszámolóban a következőket olvashatjuk: „A váradlessi egyház lelkészi földjének végleges kisajátítása tárgyában a közgyűlés kegyelmi kérvénnyel fordul a magas Kormányzótanácshoz az elvett földek visszaadása végett. Ha pedig ez sem jár sikerrel, úgy kénytelen lesz az egyházmegye a váradlessi egyházat leépíteni, a nagyváradi egyházközség fiókegyházává degradálni, mert a hívek szegénységük miatt, nem képesek föld nélkül a rendes lelkészi állást fenntartani.”

Hatalmas világkonferencia Berlinben. A keresztény szövetségek (Christian Endeavor) aug. 5—11-ig Berlinben tartják nyolcadik világkonferenciájukat. E célra egy 10,000 hallgatót befogadó kiállítási terem és a 15,000 hallgatót befogadó sportpalotát bérelte ki a rendezőség. A világ minden számottevő országa képviselve lesz. A gyűléseket angol és német nyelven tartják. Óriási ünnepélyek teszik feledhetetlenné a résztvevők számára ezt a nagy alkalmat, mely talán ennyire a közelben évtizedekig sem fog megismétlődni. A részvétel Budapesttől számitott útiköltséggel, szállással és étkezéssel együtt legfeljebb 150 pengőt tesz ki. Csak olyanok vehetnek részt, kik egyházi vagy egyesületi belmissziói munkákban valamiképen részt vesznek, egyébként bármely protestáns felekezethez tartoznak is. Jelentkezések legkésőbb június

15-ig dr. vitéz Csia Sándor Máv. igazgatósági főorvoshoz (Budapest, IX., Angyal-utca 7/a.) a mozgalom európai titkárához küldendő, ki a programról és a részvétel feltételeiről részletes tájékoztatást nyújt. Ütlevélről sürgősen gondoskodni kell.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
1538—1930.

Pályázat.

Pályázatot hirdetek a debreceni egyházban halálozás folytán megüresedett Árpádtéri lelkési állásra.

Díjlevél tartalma a következő

1. Az egyházmegye és egyházkerület által megerősített 1721—1920. P. számú presbiteri végzés szerint a VII., VI. fiz. osztályban és az V. fizetési osztály 2. fokozatában járó, a presbiterium által időről-időre megállapított készpénzfizetés mindenik fokozatba eltöltött 3 évi várakozási idővel. A szolgálati idő megállapításánál a másutt töltött rendes lelkési és rendes theologiai tanári szolgálat a fizetési fokozatba való beosztásnál figyelembe vétetik.

2. Lakás természetben.

3. 11 kat. hold fekete föld haszonélvezete, melynek adóit az egyház fizeti.

4. 34 köbméter tűzifa, beszállítva.

5. Stóla az általa sorrend szerint végzendő temetésekért egészen, a keresztelesekért és esketésekért járó díjak pedig az eddigi gyakorlat szerint a lelkésztársakkal megosztva.

Kötelesség a törvény előírása szerint.

A kellően felszerelt pályázati kérvények 1930 június 27-én bezárólag déli óráig nyújthatók be F. Varga Lajos esperesnél, Nagyrábén. Utolsó posta helyben. Válaszbélyegek küldendők.

Az állás elfoglalásának idejét a presbiterium ezután fogja megállapítani.

Debrecenben, 1930 május hó 22.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A kisújszállási református egyház presbyteriuma pályázatot hirdet egy tanítónői állásra. Fizetés a törvény megállapítása szerint. Ezidő szerint lakbér, később esetleg természetbeni lakás. A megválasztott köteles lesz az iskolaszék által kijelölt osztályok (most V. és VI.) vezetésén kívül a vasárnapi iskolai munkában is részt venni. A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényhez bizonyítvány melléklendő arról is, hogy pályázó nem állt és nem áll fegyelmi vizsgálat alatt. Az állás szeptember hó elsején foglalandó el. Pályázatok a református iskolaszéki elnökhöz adandók be július hó 1-ig.

Kisújszállás, 1930 május hó 12-én.

Presbyterium.

Pályázati hirdetmény.

A szeghalmi református Péter András-reálgymnázium Diákotthona pályázatot hirdet egy felügyelő-tanári állásra. Pályázhatnak elsősorban nyelvszakos, református vallású tanárok vagy tanárjelöltek. *Kötelesség* a tanulók otthoni munkáját elősegíteni, irányítani, ellenőrizni s a tanulókat minden vonatkozásban nevelni. — *Fizetés*: koszt, lakás, fűtés, világítás és havonként legalább 60.— P, amely összeg azonban a külön tanítványok számától függően 100—120 pengőre szokott emelkedni rendesen. Jelentkezők írásukat 1930 június 20-ig küldjék a Diákotthon címére.

Szeghalom, 1930 május 20.

Pásztor József sk.,
vezető tanár.

Nagy Miklós sk.,
igazgató.

Pályázat.

A tiszaföldvári református egyházközség pályázatot hirdet halálozás folytán megürült hitoktató-lelkési állására.

Javadalom: Az állam által mindenkor nyújtott IX. fiz. oszt. 3. fokozata, családi pótlék és vasúti kedvezmény, melyekért az egyház szavatosságot nem vállal.

Kötelesség: Legkevesebb heti óraszám, bel- és külterületen, 25. Minden vasárnap ifjúsági istentisztelet tartása, vasárnapi iskola vezetése s egyéb belmissziói munkákban segédkezés. Külön díjazás mellett a lelkési szolgálatban való segédkezés.

Az állás püspöki kinevezés útján fog betölteni s az iskolaszéki elnökhöz címzett kérvények a lap megjelenésétől számított 8 napon belül küldendők, okmányokkal együtt. Személyes jelentkezés előnyös.

Tiszaföldvár, 1930 május 15.

Molnár Elemér,
református lelkész,
iskolaszéki elnök.

TARTALOM: Kun Béla: Crypto-coelibátus. — Zsinati tudósítás. — Ebből a világból: Varga Pál: A kollégium anyagi helyzetének kérdése. — Különfélék. — Pályázatok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

SESZTINA LAJOS

vasnagyerkeskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

※

Kitűnő fűtőképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőző-képek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15—48.

**Hazánk legrégebb és legnagyobb
harangöntődéje**

ALAPÍTVÁ 1816-BAN.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

m. kir. udvari szállítók

SOPRON.

Harangokat

**öntenek a legfinomabb harang-
öntőzetből minden hangnemben
és legszebb kivitelben.**

Legmagasabb bel- és külföldi kitüntetések bizonyít-
ják harangjaink kiváló minőségét.

1900. évi párizsi világkiállításon nagy aranyérem stb.,
stb., majd legújabban a soproni, celdömölki,
székesfehérvári, kapuvári, szombathelyi és
kaposvári országos kiállításon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

**Szállítunk előnyös fizetési feltételek mellett,
az egyházak teljes megalégedésére.**

Költségvetések és kiszállások ingyen és díjmentesen.
Összes szállított gyártmányainkról elismerőleveleket tudunk felmutatni.

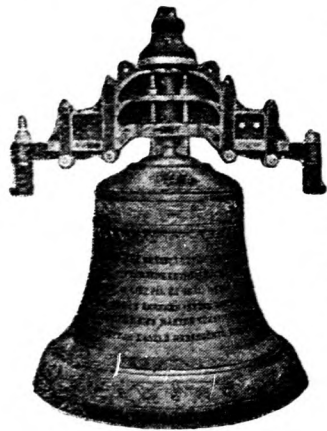
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

**harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár**

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz.

A törökszentmiklósi
református egyház részére
készült 1770 kgr.-mos harang.

Az 1900. évi párizsi világ-
kiállításon díszoklevéllel,
1921. és 1923. évi vasipari
kiállításon aranyéremmel,
az 1925. és 1926. évi kézmű-
ipari tárlaton kormánydísz-
oklevéllel, 1927. és 1928. évi
budapesti, székesfehérvári,
szentesi és szombathelyi
kiállításokon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen
szolgál.

Előnyös fizetési feltételek.
Számos egyházi elismerőlevél

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1930—1256.

Czeplédy Sándor: Jézus élete Pengő
a négy evangélista előadásában,
az evangéliumok harmóniája
jegyzetekkel ellátva, dús ara-
nyozású egészvászon kötésben 16.—

A MI URUNK

JÉZUS KRISZTUSNAK

ÚJ TESTAMENTUMA

CZEGLÉDY SÁNDOR
fordításában

MEGJELENT

Egészvászon kötésben	Pengő 1·20
” ” ” arany met- széssel	3·50
Egészbőr kötésben, arany metszéssel	7·20

**A fenti művek megrendelhetők
a**

„MÉLIUSZ”
könyvkereskedésben
DEBRECEN.